

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o zamknięciu rachunków budżetem objętych funduszków krajowych za r. 1894.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone przez Wydział krajowy, a przez Wys. Sejm uchwałą z d. 28. grudnia 1895 Komisji budżetowej do zdania sprawy przekazane zamknięcie rachunków funduszków krajowych za r. 1894. obejmuje w trzech głównych działach:

1. Zamknięcie rachunków funduszków budżetem objętych.
2. Zamknięcie rachunków funduszków budżetem nieobjętych.
3. Zamknięcie rachunków funduszu propinacyjnego.

Niniejsze sprawozdanie Komisji budżetowej obejmuje dział pierwszy, to jest zamknięcie rachunków funduszków budżetem objętych. Pozostałe dwa działy będą przedmiotem osobnych sprawozdań.

Zamknięcie rachunków będące przedmiotem niniejszego sprawozdania dzieli się na trzy części a mianowicie:

- a) fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu;
- b) fundusze dotowane ze skarbu krajowego;
- c) fundusze samoistne, dla których Sejm ustanawia budżet dochodów i wydatków.

Co do formy druku zamknięcia rachunków zaszła w tym roku ta tylko zmiana, iż dla uniknięcia *vacatów* w drukach zamknąć i dla osiągnięcia przez to oszczędności w kosztach druku, zamieszczono uzasadnienia różnic budżetowych przy większych funduszach na końcu każdej rubryki, przy mniejszych zaś funduszach dla wydatków po sumie wydatków, a dla dochodów po sumie dochodów. Niezamieszczono również zaległości z roku budżetowego obok poszczególnych wyników każdej rubryki, lecz wykazano takowe na końcu każdego zamknięcia rachunkowego. Komisya budżetowa z uwagi, że zmieniona ta forma z jednej strony umożliwiła dość znaczne oszczędności, z drugiej strony nie osłabiła jasności i dokładności zamknięć, aprobując takową i przyjmuje ją do zatwierdzającej wiadomości.

Zresztą nie zaszła co do formy żadna zmiana. Wydział krajowy trzymał się ściśle wskazówek przez Komisję budżetową w latach dawniejszych ustanowionych, a przez Wys. Sejm uchwałami z dnia 14. października 1878. i z dnia 21. grudnia 1885. aprobowanych. Forma ta odznacza się jasnością i dokładnością, to też pod tym względem niema Komisya powodu do żądania jakiegokolwiek zmian.

Po tych kilku wstępnych uwagach przystępujemy do pierwszej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięcia rachunków

Funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu.

Ustawa finansowa z dnia 16. lutego 1894. ustanowiła na rok budżetowy 1894. ogół wydatków zwyczajnych na kwotę 8,940 228 zł., nadzwyczajnych na 707.285 zł., ogółem więc wydatki roku budżetowego 1894. wynosić miały 9,647.513 zł. Ta sama ustawa preliminowała dochody zwyczajne wraz z dodatkami do podatków na kwotę 9,622.213 zł., nadzwyczajne na 25.300 zł. Ogół dochodów więc wynosić miał kwotę 9,647.513 zł., zgodną z ogólną kwotą wydatków.

Ta zupełna równowaga dochodów z wydatkami nie była dziełem przypadku, lecz obmyślanego z góry planu finansowego na podstawie przeprowadzonej w r. 1893.

konwersyi pozostałego jeszcze wówczas długu indemnizacyjnego i połączonej z tem ugody ze skarbem państwowym co do spłaty pozostałego długu ze skarbu krajowego.

Z powodu przeprowadzenia w r. 1893. tych operacyj finansowych i przelania aktywów b. funduszów indemnizacyjnych do funduszu kraj., miał nastąpić szereg lat wyższych, to jest lat takich, w których przy wymiarze dodatków do podatków o 3 ct. niższym, suma dochodów miała mniej lub więcej znacznie przewyższać kwotę wydatków. Nadwyżki te miały według uchwały sejmowej służyć na umorzenie dawniejszych długów krajowych. Trzymając się ściśle tej uchwały Wydział krajowy w przedłożonym preliminarzu na r. 1894. i Wysoki Sejm w uchwalonym na tenże rok budżecie nie wykazywał tych nadwyżek jako pozostałości, lecz całą kwotę nadwyżek wstawił do rubr. XIV. wydatków funduszu krajowego z przeznaczeniem na spłatę długów dawniejszych. W ten sposób powstała zupełna równowaga budżetowa na r. 1894.

Uchwałą z dnia 30. stycznia 1895. Wys. Sejm wydzielił z pozostałości r. 1893. kwotę 523.000 zł., przeznaczając ją również na spłatę dawniejszych długów, przez co bez naruszenia równowagi budżetowej, suma wydatków i dochodów o tę kwotę 523.000 zł. podwyższoną została, i wynosiła tak w dochodach jak i w wydatkach 10,170.513 zł. Dalszą uchwałą swoją przynaczył Wys. Sejm kwotę 6.200 zł., dla ludności dotkniętej klęskami elementarnymi, bez pokrycia budżetowego, wskutek czego uchwalony na rok 1894., budżet wraz z kredytami dodatkowymi wykazywał w wydatkach ogólną kwotę 10,176.713 zł., a w dochodach tylko 10,170.513 zł., w konsekwencji zatem niedobór budżetowy wynosił 6.200 zł.

Przedłożone przez Wydział krajowy zamknięcie rachunków za r. 1894. wykazuje wydatki zwyczajne na kwotę 9,761.795 zł., nadzwyczajne na 744.395 zł., czyli razem 10,506.190 zł. Dochody rzeczywiste zaś wynosiły: zwyczajne 10,816.906 zł., nadzwyczajne 25.225 zł., a razem dochody wynosiły 10,842.131 zł.

Z porównania rzeczywistych wydatków z rzeczywistymi dochodami okaże się nadwyżka dochodów w kwocie 335.941 zł. Z porównania zaś rzeczywistego wyniku z budżetem okazuje się, że wydano więcej niż prelininowano: w wydatkach zwyczajnych o 298.567 zł., w nadzwyczajnych o 30.910 zł., a ogólna kwota przekroczeń wynosi 329.477 zł. Dochody rzeczywiste zwyczajne były większe od prelininowanych o 671.693 zł., rzeczywiste dochody nadzwyczajne mniejsze od prelininowanych o 75 zł., a ogół dochodów rzeczywistych większy od prelininowanych o 671.618 zł.

Poniżej szczegółowo omawiać będziemy pozycje dochodów i wydatków, wykazujące w rzeczywistej wynikłości znaczniejsze zboczenia od uchwalonego budżetu, tutaj jednak już zaznaczamy, że Wydział krajowy, uzasadniając te różnice, przytoczył powody, dla których wynik rzeczywisty był większy lub mniejszy od kwoty wyznaczonej w budżecie. Komisya budżetowa badała te powody, a przy niektórych pozycjach zażądała bliższych wyjaśnień, szczegółowych rachunków i wykazów, i na tej podstawie opiera swoje w ciągu niniejszego sprawozdania czynione uwagi, przyczem Komisya zawsze miała na uwadze tę okoliczność, że przeniesienie kwot prelininowanych na wydatki zwyczajne w jednych rubrykach i pozycjach dla pokrycia zwiększonych wydatków zwyczajnych, w innych pozycjach i rubrykach dozwolonem było tylko w wyjątkowych w uchwale finansowej na r. 1894. wyszczególnionych rubrykach i pozycjach.

Wydatki.

Wykazaliśmy już powyżej, że ogólna suma wydatków, prelininowana na rok 1894. wraz z kredytami dodatkowymi wynosiła kwotę 10.176.713 zł., a to w wydatkach zwyczajnych 9,463.228 zł., w nadzwyczajnych 713.485 zł. W rzeczywistości zaś wynosiły wydatki zwyczajne 9,761.795 zł., nadzwyczajne 744.395 zł., razem 10,506.190 zł. Przekroczono więc preliminarz w wydatkach zwyczajnych o 298.567 zł., w nadzwyczajnych o 30.910 zł.

Bliższe szczegółowe badanie pojedynczych rubryk działu wydatków wykazuje, że w rubr. I. „Reprezentacya kraju“, w rubr. II. „Zarząd kraju“, w rubr. V. „Wydatki sanitarne“, w rubr. VI. „Zasiłki dla zakładów dobroczynności“, w rubr. VIII. „Utrzymanie pomników historycznych“, w rubr. XI. „Dotacye dla zakładów krajowych“ i w rubr. XII. „Wydatki na szupaśnictwo“ wydano ogółem mniej, niż prelininowano o 35.456 zł., zaś w rubr. III. „Koszta leczenia“, w rubr. IV. „Koszta szczepienia“, w rubr. VII. „Wydatki na cele wykształcenia i oświaty“, w rubr. IX. „Kwaterunkowe żandarmeryi“, w rubr. X. „Wydatki na komunikacye“, w rubr. XIII. „Budowy wodne i melioracye“, w rubr. XIV. „Umazanie pożyczek i odsetki“, w rubr. XV. „Na cele rolnictwa

i górnictwa: w rubr. XVI. „Na cele przemysłu“ i w rubr. XVII. „Rozmaite“ przekroczono ogółem preliminowane kwoty o 364.933 zł. Porównanie obu powyższych kwot wydaje ogólne przekroczenie w kwocie 329.477 zł., jak powyżej wykazano. Wydatki rzeczywiste *mniej* od preliminowanych wykazują następujące rubryki:

Rubr. I. *Koszta reprezentacji kraju*. Rubryka ta rozpada się na dwa działy: A) Sejm krajowy i B) Wydział krajowy. W dziale A) wydano 61.600 zł., zamiast preliminowanych 71.446 zł., czyli mniej o 9.846 zł., a to głównie z powodu krótszego trwania sesji sejmowej. W dziale B) Wydział krajowy wydano o 1.178 zł. mniej niż preliminowano, a to z powodu, że nie zachodziła potrzeba częstszego powoływania zastępców członków Wydziału krajowego.

Rubr. II. *Koszta zarządu*. Ogólna kwota preliminowana w tej rubryce wynosiła 287.689 zł., rzeczywiście zaś wydano tylko 287.150 zł., czyli mniej o nieznaczną kwotę 539 zł. Więcej niż $\frac{2}{3}$ preliminowanych w tej rubryce wydatków przypada na płace urzędników, dyetaryuszy, woźnych, na zasługi, emolumenta i remuneracje dla takowych. Na te potrzeby preliminowano ogólną kwotę 208.603 zł., a wydano tylko 202.859 zł., czyli mniej o 5.744 zł., a to głównie z powodu interkalaryów. Natomiast przekroczono preliminowane kwoty w następujących pozycjach tej rubryki. W poz. 28 „Koszta podróży i dyety“ zamiast preliminowanych 6.400 zł., wydano 7.863 zł., czyli więcej o 1.463 zł. Przekroczenie to znajduje usprawiedliwienie we wzrastającej potrzebie nadzoru nad krajowymi zakładami i szkołami, tudzież nadzoru nad gminami. Część tego przekroczenia znajduje pokrycie w przypisanych do zwrotu należnościach czynnych z roku budżetowego w kwocie 480 zł. Wysoki Sejm uznając, że wobec zwiększonych w tym kierunku wymogów, dotychczasowy kredyt 6.400 zł. jest niewystarczającym, podniósł go już w budżecie na r. 1895 do wysokości 7.000 zł. W poz. 29 „Pensye, i zaopatrzenia“ wydano 31.286 zł. zamiast preliminowanych 29.801 zł. czyli więcej o 1.485 zł., a to z powodu przeniesienia w ciągu roku w stały stan spoczynku kilku osób, oraz wyznaczenia wdowom i sierotom po zmarłych funkcjonaryuszach przepisanych statutem emerytalnym zaopatrzeń. Na pokrycie połowy należności stemplowych od dekretów nominacyjnych wydano w poz. 30aa) tej rubryki 2.454 zł., zamiast preliminowanych 1.000 zł., a to stosownie do wydanych w tym roku dekretów nominacyjnych. Przekroczenie to ma częściowe pokrycie (w kwocie 588 zł.) w przypisanych do zwrotu należnościach czynnych. Przekroczenie kwoty 1.000 zł., przeznaczonej na uzupełnienie biblioteki, o 488 zł. powtarzające się w mniejszej lub większej mierze od szeregu lat. tłumaczył Wydział krajowy niedostatecznością kredytu, z tego też powodu Wysoki Sejm podniósł takowy w budżecie na r. 1895. do wysokości 1.500 zł.

Rubr. V. *Wydatki sanitarne* wykazuje w poz. 37 „ryczałt na obowiązkowe koszta podróży dla lekarzy okręgowych“, rzeczywisty wydatek 6.091 zł. zamiast preliminowanej kwoty 15.000 zł. a to z tego powodu, że z końcem r. 1894 tylko 25 posad lekarzy okręgowych było obsadzonych. Wydatek w kwocie 17.300 zł. tytułem zapomóg dla biednych gmin na zakładanie i urządzenie szpitali cholerycznych nie jest uwidoczniony w rachunkach roku budżetowego, ponieważ wydatek ten pokryty został z pozostałości uchwalonego na r. 1893. na ten cel kredytu w kwocie 50.000 zł. Z tej sumy wydano w r. 1893. kwotę 27.500 zł., w r. 1894. kwotę 17.300 zł. a pozostałą niez użytą kwotę 5.200 zł. przeniesiono na ten sam cel na r. 1895., a to w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. września 1892.

Rubr. VI. *Zasiłki dla zakładów dobroczynności* wykazuje mniejszy niż preliminowano wydatek o 550 zł. Nie wypłacono bowiem w roku budżetowym uchwalonej dla komitetu ochronki w Krakowie subwencji w tej samej wysokości, ponieważ komitet nie przedłożył żądanego sprawozdania z czynności za r. 1893.

Rubr. XI. *Dotacje dla zakładów krajowych*. Na ten cel preliminował budżet ogólną kwotę 108.798 zł., wydano zaś tylko 97.407 zł. czyli mniej o 11.391 zł. Rubryka ta pozostaje w ścisłym związku ze szczegółowymi rachunkami szpitali, zakładów krajowych i tam też znajdzie bliższe wyjaśnienie uzasadnione.

Rubr. XII. *Wydatki na szupaśnictwo*, wykazuje wydatek rzeczywisty mniejszy od preliminowanego o 1.437 zł. a to przeważnie wskutek niezrealizowanych należności biernych w kwocie 943 zł.

Przechodźmy do rubryk, w których wydatki rzeczywiste były większe od preliminowanych.

Rubr. III. *Koszta leczenia ubogich chorych*. Na te wydatki preliminował budżet ogólną kwotę 850.000 zł., wydano zaś podług zamknięcia rachunków kwotę 939.158 zł. czyli więcej niż preliminowano o 89.158 zł., a to z powodu liczniejszego napływu cho-

rych do szpitali i większej ilości zlikwidowanych dni leczenia. Preliminarz na r. 1894. ułożony został w tej rubryce na podstawie wynikłości z r. 1892. W tym roku było ogółem dni leczenia 1,405.673, zaś w r. 1894. zlikwidowano takich dni 1,479.867 czyli więcej o 74.194 dni. Dalszym powodem zwiększonego wydatku jest podwyższenie taks w wielu szpitalach a szczególnie zakrajowych. Podwyższono mianowicie taksę w 33 szpitalach zakrajowych od 1 do 22 ct. i w 4 szpitalach krajowych od 1 do 4 ct., zmniejszono zaś tylko w 5. szpitalach zakrajowych od 1—4 ct. Wynikłości tej rubryki nie można jednak sądzić oderwanie bez porównania z rubrykami wydatków i dochodów z którymi ona w ścisłej pozostaje łączności a mianowicie z rubr. XI. wydatków i rubr. IV. i V. dochodów. W rubr. XI. „dotacje dla szpitali“, wydano mniej niż preliminowano o 11.391 zł., zaś w rubr. IV. i V. dochodów wpłynęło do funduszu krajowego tytułem zwrotów i nadwyżek od szpitali więcej niż preliminowano o 60.144 zł. Z porównania wszystkich powyższych dochodów i wydatków okaże się, że właściwe przekroczenie w rubr. III. wynosi tylko 17.624 zł. Wydatki te nie zależą od woli i zarządzeń Wydziału krajowego i muszą być ponoszone w miarę sprawdzonych wykazów szpitali, zakładów krajowych i szpitali powszechnych prowincjonalnych i zakrajowych.

Rubr. IV. *Kosztu szczepienia*, wykazuje w poz. 35 b przekroczenie w kwocie 1.206 zł. tytułem kosztów podróży i dyet lekarzy z powodu szczepienia ospy, a to z powodu niestałości tych wydatków, czynionych na podstawie rachunków przedkładanych przez Namiestnictwo.

Rubr. VII. *Wydatki na cele wykształcenia i oświaty*. Na potrzeby tej rubryki preliminowano ogółem kwotę 1,748.529 zł. wydano zaś 1,884.710 zł. czyli więcej o 136.181 zł. Główną pozycję tej rubryki stanowi pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego. Na ten cel preliminowano kredyt w kwocie 1,474.481 zł., rzeczywisty zaś wydatek wynosił 1,614.618 zł., przekroczono więc z tego tytułu preliminowaną kwotę o 140.137 zł. Uzasadnienie tego przekroczenia znajdzie się poniżej przy omawianiu specjalnego zamknięcia rachunków funduszu szkolnego krajowego. Różnica między preliminarzem a rzeczywistym wynikiem w poz. 55 i 63/1 tej rubryki i to na korzyść budżetu są dostatecznie wyjaśnione w przedłożeniu Wydziału krajowego.

Rubr. IX. *Kwaterunkowe żandarmeryi*. Wydatki z tego tytułu miały wynosić ogółem 194.542 zł. a wynosiły w rzeczywistości 202.705 zł. czyli więcej o 8.163 zł. Przekroczenie to spowodowane zostało podwyższeniem ponad budżet czynszów pomieszczeń i koszar o 3.533 zł.: poniesieniem niepreliminowanych wydatków w kwocie 3.089 zł. tytułem kosztów najmu pomieszczeń i koszar dla 20 nowych posterunków i wypłaceniem budowniczemu kwoty 1.030 zł. za niezbędne roboty konserwacyjne wykonane w gmachu żandarmeryi we Lwowie jeszcze w r. 1893.

Rubr. X. *Wydatki na komunikacje*. Rubryka ta rozpada się na dwa główne działy: I. „na drogi“, II. „na koleje żelazne“. Dział A. „na drogi“ dzieli się na 6 subdziałów, z których B. „nowe budowy“ ma wyłączne wydatki nadzwyczajne, zaś subdziały C. „utrzymanie dróg“, D. „zasiłki“ i E. „wydatki na myta“ mają wydatki zwyczajne i nadzwyczajne, zaś subdziały A. „koszta zarządu“ i F. „zaopatrzenia“ mają wyłącznie wydatki zwyczajne. Co do zasiłków nadzwyczajnych komisya zwraca uwagę, że w przedłożeniu Wydziału krajowego mylnie na str. 51. wydrukowano wydatek rzeczywisty 200.000 złr. Wydatek ten wynosił w rzeczywistości tylko 20.000 zł., to jest tyle, ile budżet na ten cel preliminował. Różnice na niekorzyść budżetu wykazują subdziały C. „utrzymanie dróg“ (zwyczajne), D. „zasiłki“ (zwyczajne) i E. „wydatki na myta“ (nadzwyczajne). Na utrzymanie dróg krajowych preliminowano kwotę 403.596 rzeczywisty zaś wynik wykazuje wydatek w kwocie 408.938 zł. czyli więcej niż preliminowano o 5.342 zł. Przekroczenie to usprawiedliwia ta okoliczność, że w skutek słotnego roku 1893. zachodziła potrzeba zwiększenia dostawy szutru na r. 1894. oraz zwiększenia robót pokładowych. Komisya budżetowa zwraca przytem uwagę, że oprócz wykonanych powyżej rzeczywistych wydatków na utrzymanie dróg kraj. pozostała jeszcze czysta należność bierna z tego roku z tego samego tytułu w kwocie 16.064 zł., tak że utrzymanie dróg w roku budżetowym 1894. kosztowało właściwie o 21.400 zł. więcej niż preliminowano, a to z powodów powyżej wyluszczonej. W subdziale D. preliminowano tytułem datków konkurencyjnych na dojazdy kolejowe 15.000 zł., wydano zaś z tego tytułu 18.559 zł., czyli więcej o 3.559 zł. z powodu udzielenia Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie na budowę dojazdu kolejowego Ożydów - Olesko zaliczki zwrotnej po ściągnięciu od stron interesowanych deklarowanych datków dobrowolnych, jak również z powodu przekroczenia kosztorysu przez tenże Wydział powiatowy przy budowie rzeczzonego dojazdu kolejowego. Podług pierwotnego projektu miał dojazd kosztować 7.019 zł. Wydano

jednak 11.504 zł., czyli więcej o 4.485 zł. Z powodu tego przekroczenia przypadła na fundusz krajowy $\frac{1}{3}$ część 1.495 zł., zaś z tytułu zapłaconych zaliczek na rachunek datków dobrowolnie deklarowanych dotychczas nie ściągniętych ma fundusz krajowy do żądania 2.402 zł. Co do tych zaliczek Wydział krajowy urgował kilkakrotnie Wydział powiatowy i gminy, a pod dniem 31. sierpnia 1895 l. 31.714 udał się do Namiestnictwa z prośbą o ściągnięcie w drodze egzekucji politycznej na podstawie §. 9. ustawy z 15. kwietnia 1891. d. u. kr. Nr. 46, lecz dotychczas jeszcze odpowiedzi nie otrzymał. Na budowę domków mytniczych prelinowano 3.000 zł. wydano zaś 5.419 zł. czyli więcej o 2.419 zł., a to z powodu, że przy wydzierżawieniu niektórych myt na nowy okres dzierżawy postawili warunek wybudowania im domków mytniczych.

W dziale B. *Na koleje żelazne* prelinowano w poz. 133 kwotę 10.000 zł. na koszt utrzymania prow. biura kolejowego. Rzeczywisty zaś wynik wykazuje z tego tytułu wydatek 17.652 zł. Znacznie stosunkowo to przekroczenie Wydział krajowy szeroko umotywował i szczegółowo uzasadnił w sprawozdaniu z czynności IV. departamentu za czas od 1. stycznia do 15. grudnia 1894. l. W. 72.541/94. Tam Wydział krajowy wykazał, że kwota prelinowana 10.000 zł. okazała się nie wystarczająca, z powodu znacznego napływu projektów kolejowych w maju r. 1894, które należało możliwie najrychlej w Wydziale kraj. przestudować i na tej podstawie program powyższej akcji ułożyć.

Rubr. XIII. *Budowy wodne i melioracye.* W tej rubryce jedna tylko pozycja wykazuje znaczniejsze przekroczenie prelinowanej kwoty, a mianowicie poz. 147 na zdjęcia i projekty. Na ten cel prelinowano kwotę 13.000 zł a wydano w rzeczywistości 17.351 zł., czyli więcej o 4.351 zł. Przekroczenie to spowodowane przeważnie znacznymi kosztami zdjęć i projektów dla regulacji Pełtwi, Dniestru górnego, Wisłoka i Wisłoki. Wydatek ten zostanie zwrócony przez przedsiębiorstwa melioracyjne, skoro te regulacye wejdą w życie.

Rubr. XIV. *Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.* Znaczniejsze różnice w poszczególnych pożyczkach tej rubryki, a odnoszących się w poz. 156 do pożyczki emisyjnej z r. 1883., w poz. 161 do pożyczki emisyjnej z r. 1873., w poz. 164 do pożyczki emisyjnej z r. 1891. i w poz. 172 do pożyczki konwersyjnej z r. 1893. są wynikiem specjalnych zamknięć rachunków tych funduszy i tam też szczegółowo omawiane będą. Na spłatę dawniejszych długów prelinowano całą nadwyżkę budżetową z roku 1894. w kwocie 1.543.709 zł., a nadto jeszcze kredyt dodatkowy 523.000 zł., razem więc miano spłacić w r. 1894., dawniejsze długi w kwocie 2.066.709 zł. W rzeczywistości spłacono z budżetu r. 1894. dawniejsze długi w ogólnej kwocie 2.070.418 zł., czyli ponad budżet o 3.709 zł. W myśl uchwały sejmowej z d. 28. września 1892. r. fundusz krajowy po przeprowadzonej konwersyi pozostałego długu indemnizacyjnego miał objąć wszystkie pasywa i aktywa b. funduszy indemnizacyjnych. Część tych pasywów spłacił fundusz krajowy w r. 1894. na co budżet na tenże rok żadnej nie miał prelinowanej kwoty. Rachunkowo figuruje kwota na ten cel wydana 95.796 zł. jako przekroczenie, w rzeczywistości jednak przekroczeniem nie jest, ponieważ wydatek ten umniejszył kwotę przyjętych przez fundusz krajowy pasywów b. funduszy indemnizacyjnych, a nadto ma ten wydatek całkowite pokrycie we wpływach z aktywów b. funduszy indemnizacyjnych zarachowanych w rubr. XVII. dochodów. Z końcem r. 1894. pozostałe pasywa wynosiły: w niezgłoszonych jeszcze do wypłaty obligacjach 107.415 zł. a w niezgłoszonych jeszcze do wypłaty kuponach po odpisaniu już przedawnionych 489.673 zł.

Rubr. XV. *Na cele rolnictwa i górnictwa.* Na ogólne potrzeby tej rubryki prelinował budżet kwotę 397.082 zł. w wydatkach zwyczajnych i 100.639 zł. w wydatkach nadzwyczajnych. Zamknięcie rachunków zaś wykazuje w tej rubryce wydatki zwyczajne 417.384 zł., nadzwyczajne 99.146 zł. Przekroczono więc prelinowane wydatki zwyczajne o 20.301 zł., a wydano mniej w wydatkach nadzwyczajnych o 1.493 zł. Rubryka ta obejmuje przedewszystkiem wydatki na szkołę lasową, szkoły wyższe rolnicze wraz z folwarkami, szkoły niższe rolnicze, szkoły ogrodniczą, krajowe składy zbożowe we Lwowie i Krakowie. We wszystkich tych pożyczkach rzeczywiste wyniki różnią się od prelinowanych kwot częścią na korzyść, przeważnie zaś na niekorzyść budżetu. Różnice te będą omawiane i motywowane poniżej przy szczegółowych zamknięciach rachunków tych szkół, folwarków i składów. Co do innych pożyczek tej rubryki zauważa Komisya, że przekroczenia w poz. 202 na stypendya dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, w poz. 216. subwencya dla towarzystwa uprawy tytoniu w Galicyi, w poz. 217 b na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa, mają uzasadnienie w uzyskanych ze skarbu państwa na te cele subwencyach, które zarachowane zostały

w rubr. XVII. dochodów funduszu krajowego. Jak od szeregu lat nie wydano i w roku budżetowym 1894. kwoty 1000 zł. preliminowanej na koszt strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło.

Rubr. XVI. *Na cele przemysłu* stosunkowo nieznaczne tylko wykazuje przekroczenie. Zamiast bowiem preliminowanych 112.957 zł. wydatków zwyczajnych i 29.050 zł. nadzwyczajnych wydano w rzeczywistości 113.919 zł. zwyczajnych i 29.964 zł. wydatków nadzwyczajnych. Ogólne przekroczenie więc wynosi kwotę 1.906 zł., i znajduje usprawiedliwienie w tem, iż skarb państwa w roku budżetowym dał na rzecz szkół i warsztatów subwencję o 2 260 zł. mniejszą aniżeli wstawiono z tego tytułu w poszczególnych budżetach tych szkół i warsztatów, a mianowicie: na szkołę garncarską w Kołomyi mniej o 300 zł., na warsztat szewski w Uhnowie mniej o 220 zł., na takiż warsztat instruksyjny w Witkowie mniej o 350 zł., na warsztat tkacki w Glinianach mniej o 190 zł., na warsztat powroźniczy w Radymnie mniej o 200 zł., a na warsztat sukienniczy w Rakszawie rząd, jak opiewa wyjaśnienie Wydziału krajowego „nie dał zwyczajnej subwencji w kwocie 1.000 zł.“ Wydział krajowy zwykle już w miesiącu maju przedstawia rządowi żądania Komisji krajowej dla spraw przemysłowych co do subwencji dla poszczególnych szkół zawodowych i warsztatów wzorowych, a do budżetów tych szkół i warsztatów wstawia subwencje rządowe w żądanych kwotach. Na to przedstawienie odpowiedź rządu nadechodzi zwykle dopiero w kilka miesięcy później, i jak to było w r. 1894., rząd nie wszystkie przyznaje subwencje, lub też nie w żądanych kwotach. Powstały z tego powodu ubytek w budżetach poszczególnych szkół i warsztatów musi uzupełnić fundusz krajowy. Co się tyczy warsztatu sukienniczego w Rakszawie, to Wydział krajowy mylił się tłumaczy, że rząd nie udzielił zwyczajnej subwencji 1000 zł. Rzecz się miała jak następuje: dla tego warsztatu Wydział krajowy poraz pierwszy żądał od skarbu państwa subwencji i to zwyczajnej 1000 zł. i nadzwyczajnej 1.500 zł., i takie też kwoty wstawił do budżetu tego warsztatu. Do 1.36.839,34 rząd udzielił dla szkoły w Rakszawie subwencję w kwocie 1.500 zł., zamiast preliminowanej łącznie kwoty 2.500 zł., przyczem jednak rząd nie uczynił żadnego zastrzeżenia, czy to ma być uważane jako subwencja zwyczajna czy też nadzwyczajna.

Rubr. XVII. *Różne wydatki* rozpada się na dwa działy a mianowicie: wydatki w budżecie przewidziane, i wydatki w budżecie niewyszczególnione. Pierwsze w jednej tylko pozycji wykazują znacznie większą różnicę między preliminarzem a rzeczywistym wynikiem, a mianowicie poz. 319 na koszt udziału w wystawie krajowej. Na ten cel wyznaczono Wydziałowi krajowemu kredyt 5.000 zł., w rzeczywistości zaś okazała się konieczna potrzeba wydania na ten cel 10.317 zł. Wydatki w budżecie niewyszczególnione są zwrotne lub bezzwrotne. Do pierwszych należy wydatek w kwocie 7.491 zł. zaliczony gminom, fundacyom lub funduszom, albo też spowodowany błędami zarachowaniami. Na koszt przyjęcia Najjaśniejszego Pana zarachowano na rok 1894. kwotę 24.025 zł., reszta uwidoczniłą zostanie w zamknięciu rachunków za rok 1895.

D o c h o d y.

Jak powyżej wykazano wynosiły rzeczywiste dochody 10.842.131 zł i były większe od preliminowanych 10.170.513 zł. o 671.618 zł.

Poszczególne rubryki i pozycje tego działu były po części omawiane przy odnośnych rubrykach i pozycjach działu wydatków, po części będą omawiane poniżej przy badaniu szczegółowych zamknięć rachunkowych, szpitali, zakładów, szkół rolniczych, składów zbożowych i t. d., przeważnie zaś są w sprawozdaniu Wydziału krajowego dostatecznie wyjaśnione. Na tem miejscu dość będzie wyszczególnić dwie pozycje a mianowicie 62e) „dochody b. funduszy indemnizacyjnych“, i poz. 63 „dodatki do podatków“.

Z powodu objęcia przez fundusz krajowy aktywów b. funduszy indemnizacyjnych wpłynęła do tego funduszu część zaległości czynnych b. funduszy indemnizacyjnych, a to tytułem wypłat kapitałów i rent, odsetek zwłoki i dodatków indemnizacyjnych. Wszystkie te wpływy w budżecie preliminowane wynosiły w roku 1894. kwotę 895.842 zł.

Pozostała z końcem r. 1894. należność czynna b. funduszy indemnizacyjnych wynosi: wpłaty rent i kapitałów 12.928 zł., odsetki zwłoki 9.611 zł., zaległe dodatki do podatków 676.056 zł. Ogółem wynoszą pozostałe z końcem r. 1894. aktywa kwotę 698.595 zł.

Dodatki do podatków. Budżet na r. 1894. ustanawiając te dodatki w wysokości 65 centów dla Galicyi wschodniej i zachodniej, a 51 ct. dla W. Ks. Krakowskiego, a to wskutek przeprowadzonej konwersyi pozostałego długu wszystkich trzech fundusów indemnizacyjnych, przyjął wydatność 1 centa dodatku na ogólną kwotę 108.000 zł. i prelininował wpływy z tego tytułu w kwocie 6,903.576 zł. W rzeczywistości zaś dały te dodatki tylko 6.552.076 zł. czyli że 1 cent dodatków przyniósł tylko 102.511 zł. Właściwa należność za rok budżetowy wynosiła 7,383.083 zł. Na rachunek tej należności wpłynęło jednak tylko 6,228 547 zł., a gdy odpisy wynosiły 119.991 zł., pozostało w zaległości z roku budżetowego 1,034.544 zł. Z końcem r. 1893. wynosiły zaległości 1,696.690 zł. Na rachunek tych zaległości wpłynęła w roku 1894.. kwota 323.529 zł., a odpisano 6.159 zł, tak, że z końcem r. 1894. pozostało z dawnych zaległości 1,367.002 zł. Ogólna zaś suma zaległości wynosi z końcem r. 1894. kwotę 2,401.546 zł. i jest większą od sumy zaległości z końcem r. 1893. o 704.856 zł. Ubytek w dochodach tytułem dodatków do podatków powstał w skutek klęsk elementarnych, które spowodowały zmniejszenie wpływów z podatków państwowych i nadmierny wzrost zaległości.

Ogół dochodów rzeczywistych wynosił	10,842.131 zł.
„ wydatków „ „ „	10,506.190 „
Nadwyżka dochodów wynosi	335.941 zł.

Jak w sprawozdaniach swoich o zamknięciach rachunków za lata poprzednie, tak i w niniejszem sprawozdaniu Komisyja budżetowa badała dotychczas pojedyncze rubryki i pozycye, tak działu wydatków jak i dochodów bez względu na to, czy te wydatki a względnie dochody objęte odnośnemi rubrykami należą do jednej kategorii wydatków, a względnie dochodów, lub czy pojedyncze rubryki wyczerpują wszystkie wydatki jednej i tej samej kategorii.

Dla uzupełnienia tego sprawozdania komisyja budżetowa podaje poniżej także wynik cyfrowy głównych działów gospodarki krajowej bez względu na rubryki i pozycye, w których wydatki są uwidocznione, przy równoczesnem uwzględnieniu rzeczywistych dochodów odnośnych działów gospodarki krajowej. Wyniki te podajemy w ogólnych cyfrach i w procentowym stosunku, a procentowy stosunek porównujemy z wynikłością r. 1893. i z budżetem na r. 1894.

W 10 głównych działach, na które finansowa gospodarka krajowa w roku budżetowym się rozpada, wydatki netto były następujące:

	wynikłości		budżet na
	z r. 1894.:	z r. 1893.:	r. 1894.:
1. Na reprezentację i zarząd 440.147 zł. w stosunku do ogółu czystych wydatków	6.10	6.45	5.37
2. Na cele zdrowotne 1,032.508 zł. w stosunku do ogółu czystych wydatków	14.10	19.22	13.68
3. Na cele oświaty 1,873.182 zł. w stosunku do ogółu wydatków	25.60	27.70	23.32
4. Na komunikację 1,131.073 zł. w stosunku do ogółu wydatków	15.45	19.70	14.73
5. Na budowy wodne i melioracje 411.893 zł. w stosunku do ogółu wydatków	5.60	4.82	5.95
6. Na cele rolnictwa i górnictwa 335.744 zł. w stosunku do ogółu wydatków	4.60	4.60	5.64
7. Na cele przemysłu 143.914 zł. w stosunku do ogółu wydatków	1.95	2.75	
8. Na cele bezpieczeństwa publicznego 153.104 zł. w stosunku do ogółu wydatków	2.10	4.22	1.96
9. Umarzanie pożyczek i odsetki 1,624.170 zł. w stosunku do ogółu wydatków	22.20	9.27	27.66
10. Na cele dobroczynne i rozmaite 177.262 zł. w stosunku do ogółu wydatków	2.30	1.27	1.69
	100	100	100

Wydatki objęte tymi działami wynoszą	7,322.997 zł.
i pokryte zostały :	
pozostałością kasową z r. 1892.	770.008 zł.
opłatami konsumcyjnymi	336.854 „
dotatkami do podatków	6,552.076 „
	7,658.938 „
Pokrycie większe od wydatków o	335,941 zł.

która to kwota stanowi pozostałość z rachunków r. 1894. jak to powyżej wykazano.

Komisya budżetowa widzi się jednak spowodowaną zaznaczyć, że powyżej wykazane wydatki na poszczególne działy gospodarki krajowej obejmują wyłącznie wydatki poczynione na te działy z funduszu krajowego w ścisłym znaczeniu tego słowa, że natomiast nie są objęte powyższym wykazem wydatki, łożone na te same działy krajowej gospodarki przez gminy, powiaty, instytucye, korporacye, spółki, i towarzystwa, bądźto z funduszków własnych i specjalnych na te cele przeznaczonych, bądź też z dotatków do podatków pośrednich i bezpośrednich.

Jako alegaty do zamknięcia rachunków funduszu krajowego, dołączył Wydział krajowy szczegółowe zamknięcia rachunków: 1) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, 2) szkoły rolniczej i szkoły paróbków w Dublanach, 3. folwarku w Dublanach, 4. szkoły gorzelniczej, gorzelnii i stacyi kontrolnej i doświadczalnej w Dublanach, 5) szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie, 6) szkoły rolniczej w Horodence, 7) szkoły rolniczej w Jagielnicy, 8) szkoły rolniczej w Kobiernicach; 9) szkoły ogrodniczej w Tarnowie, 10) szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku, 11) krajowego składu publicznego we Lwowie i 12) krajowego składu publicznego w Krakowie.

1. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wydatki tej szkoły, preliminowane na 17.635 zł., wynosiły w rzeczywistości 18.372 zł., czyli więcej o 737 zł., a to z powodu przekroczenia kredytu, przeznaczonego na utrzymanie budynków o 1.286 zł. Przekroczenie to spowodowane przeważnie wybudowaniem szopy, ma pokrycie w kwocie 1.000 zł. przeznaczonej w r. 1891 na wybudowanie szopy, który to kredyt przeniesiony na r. 1894., uwidocznił się w rubr. II. dochodów tej szkoły.

Dochody tej szkoły wynosiły 7.399 zł. zamiast preliminowanych 6.340 zł., a to z powodu przeniesienia kredytu w kwocie 1.000 zł. na budowę szopy z r. 1891., jak to powyżej już nadmieniono.

Wydatki tej szkoły wynosiły	18.372 zł.
Dochody „ „ „	7.399 „
Nadwyżka wydatków	10.973 zł.

pokryta została z funduszu krajowego, a gdy na ten cel budżet preliminował kwotę 11.295 zł., przeto wydano z tego tytułu mniej niż preliminowano o 322 zł.

2a). Krajowa wyższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Na potrzeby tej szkoły wydano w roku budżetowym tytułem wydatków zwyczajnych kwotę 59.041 zł., a gdy budżet preliminował kwotę 49.265 zł., przeto przekroczone preliminarz o 9.776 zł. Znaczniejsze przekroczenie preliminowanych kwot wykazują głównie trzy rubryki, a mianowicie: rubr. I. „Płace profesorów i docentów“. Na ten cel użyto kwoty 26.600 zł., zamiast preliminowanych 26.260 zł., przekroczone tedy preliminowaną kwotę o 340 zł. Z tej rubryki udzielono jednak także zaliczek zwrotnych, których z końcem roku pozostało niespłaconych 1.612 zł.: a ponieważ budżet na te zaliczki żadnej kwoty niepreliminował, przeto przekroczenie wynosi rachunkowo 1.952 zł.

Zaliczki te zarachowane w należnościach czynnych do zwrotu, mają do wysokości 532 zł. pokrycie w wykazanych w dziale dochodów niepreliminowanych wpływach tytułem zwrotu zaliczek z lat dawniejszych. W poz. 35 rubr. IV. preliminowano 1.500 zł.

na utrzymanie budynków i ogrodzeń, a wydano w rzeczywistości 4.129 zł., a to z powodu koniecznej potrzeby przeprowadzenia znacznie większych robót konserwacyjnych w szkole i niezbędnych reparacji w pomieszkaniach dyrektora i profesorów. Na koszt utrzymania internatu prelimitował budżet w rubr. IX. kwotę 2.000 zł., rzeczywisty zaś wynik wykazuje wydatek 6.865 zł. Znaczną część tego przekroczenia pokrywa wykazany w dziale dochodów nieprelimitowany dochód 3.661 zł. tytułem opłat na utrzymanie uczniów. Przy uwzględnieniu pozostałych z tego tytułu zaległości czynnych w kwocie 349 zł., okazuje się właściwe przekroczenie 855 zł., a to przeważnie z tego powodu, że koszt sprawienia mundurów dla uczni wypadł znacznie wyższy aniżeli przewidywano. Dochody prelimitowane na 14.663 zł. dały w rzeczywistości 17.885 zł., z powodu wykazanych już powyżej nieprelimitowanych wpływów tytułem opłat za utrzymanie uczniów i nieprelimitowanych wpływów tytułem zwrotu zaliczek z lat ubiegłych. Co do prelimitowanych dla tej szkoły wydatków i dochodów nadzwyczajnych, żadna nie zachodzi różnica między prelimitarzem a rzeczywistym wynikiem.

Wydatki tej szkoły wynosiły	105 841 zł.
Dochody " " " " " " " "	27 885 „
Nadwyżka wydatków	<u>77 956 zł.</u>

pokrytą została z funduszu krajowego, a gdy na ten cel budżet prelimitował tylko 71.402 zł przeto wydano z tego tytułu więcej niż prelimitowano o 6.554 zł.

2b. Krajowa szkoła parobków i dozorców gospodarskich w Dublinach.

Wydatki tej szkoły prelimitowane na 13.529 zł. wynosiły tylko 13.096 zł. czyli mniej o 433 zł., głównie z powodu mniejszych wydatków na utrzymanie uczniów. Dochody prelimitowane na 2.988 zł. dały 3.654 zł., czyli więcej o 666 zł., a to z powodu większej o 1.300 zł. subwencji rządowej, a mniejszych o przeszło 700 zł. wpływów tytułem opłat od uczniów. Mniejsze od prelimitowanych wydatki i większe od prelimitowanych dochody, spowodowały potrzebę mniejszej od funduszu krajowego dotacji. Z tego tytułu wydano z funduszu krajowego 9.442 zł. zamiast prelimitowanych 10.541 zł.

3. Folwark w Dublinach.

Wydatki na potrzeby folwarku bez cegielni prelimitowane były na kwotę 18.332 zł., dochody zaś na 16.995 zł. a fundusz krajowy miał pokryć nadwyżkę wydatków w kwocie 1.337 zł. Zamknięcie rachunków zaś wykazuje rzeczywiste wydatki bez cegielni 21.066 zł a dochody 13.249 zł. tak, że fundusz krajowy miał z tego tytułu do pokrycia kwotę 7.817 zł. A jeżeli fundusz krajowy tej kwoty w rzeczywistości nie wydał, zawdzięczyć to należy tej okoliczności, że wyrobione w roku budżetowym cegły kosztem 4.812 zł. odstąpiono do budowy internatu za 9.798 zł., to jest z zyskiem w kwocie 4.986 zł. czyli przeszło 100%. Książkowy ten zysk jednak umniejszył wydatek, jaki z tytułu pokrycia niedoboru folwarku fundusz krajowy miał zapłacić, a zapłacił w rzeczywistości tylko 2.831 zł.

Komisya budżetowa przekonała się jednak, że właściwie w roku budżetowym ani za gotówkę, ani na rachunek nikomu cegły za 9.798 zł. nie sprzedano, ani odstąpiono a cyfra 9.738 zł. w zamknięciu rachunków jako dochód z cegielni podana, jest wynikiem metody zarachowywania remanentu cegieł od r. 1892 z roku na rok pozostałego.

Podług metody książkowania wyników z cegielni używanej przez Wydział kraj. rachunek jest następujący:

Wydatki na wyrób cegły wynosiły w r. 1892 9.616 zł., w r. 1893 5.656 zł., w r. 1894 4.812 zł.

<i>Dochody.</i>	Rok 1892.
Ze sprzedaży cegły uzyskano	1.836 zł.
wartość remanentu z końcem r. 1892, którą kupił r. 1893	8.047 „
rok 1892 wykazuje dochód	<u>9,873 zł.</u>

Rok 1893.

Ze sprzedaży cegły uzyskano	5.680 zł.
wartość remanentu z końcem r. 1893, którą kupił r. 1894	8.023 „
razem	<u>13.703 zł.</u>
od tego zwrot korelatywny za remanent kupiony od r. 1892	8.047 „
rok 1893 wykazuje więc dochód	<u>5.655 zł.</u>

Rok 1894.

Ze sprzedaży cegły uzyskano	6.285 zł.
wartość remanentu z końcem r. 1894, którą kupił r. 1895	11.535 „
razem	<u>17.820 zł.</u>
od tego zwrot korelatywny za kupiony remanent od r. 1893	8.023 „
rok 1894 wykazuje więc dochód	<u>9.797 zł.</u>

Z tego zestawienia, ułożonego na podstawie wykazów Wydziału krajowego, to tylko wydedukować można, że w ciągu 3 lat 1892–1894 wydano na cegielnię ogółem 20.084 zł. sprzedano zaś faktycznie w ciągu tych trzech lat cegłę za 13.790 zł. a z końcem r. 1894 miał pozostać remanent wartości 11.535 zł.

Tej ostatniej cyfry Komisya budżetowa sprawdzić nie była w możności, ponieważ ani w księgach, ani w wykazach Wydziału krajowego nie miała do tego potrzebnych podstaw. Nigdzie bowiem nie jest uzasadnioną ani ilość pozostałego zapasu, ani cena po jakiej remanent ten obliczony został.

W zamknięciu rachunków za r. 1893 Wydział krajowy zapowiedział, że ostateczny a szczegółowy rachunek z cegielni nastąpi w r. 1894. To się jednak nie stało. Na razie więc Komisya budżetowa odwołuje się do uwag, poczynionych w sprawozdaniach swoich o zamknięciach rachunków za r. 1892 i 1893 i stwierdza ponownie, że z rachunków cegielni przedłożonych dotychczas przez Wydział krajowy Komisya budżetowa nie jest w możności ocenienia korzyści z tego przedsiębiorstwa. Komisya budżetowa nie może jednak pominąć uwagi, że Wydział krajowy z własnej inicjatywy zarządził już uporządkowanie tych rachunków na miejscu. Czynność ta jest w pełnym toku, a Komisya budżetowa na następnej sesji będzie miała sposobność ocenienia wyniku tego szczegółowego z ramienia Wydziału krajowego ułożonego rachunku.

W bliższe szczegóły poszczególnych rubryk i pozycji folwarku Komisya budżetowa nie wchodzi. Od szeregu lat bowiem powtarzają się w wydatkach na gospodarstwo te same prawie przekroczenia, motywowane przez Wydział kraj., bądź to konieczną potrzebą, bądź też niekorzystnymi stosunkami miejscowymi z powodu bliskiego położenia pod Lwowem, a w dochodach z gospodarstwa te same prawie ubytki, w porównaniu z preliminarzem, motywowane przez Wydział krajowy nieurodzajem i mniejszą ilością sprzedanych ziemiopłodów. W sprawozdaniu o zamknięciu rachunków folwarku za rok 1893 Komisya budżetowa wezwała Wydział kraj. do zbadania zachodzących na tym folwarku stosunków i do zarządzenia środków, któreby się nadawały do uzyskania pomyslniejszych rezultatów z gospodarstwa na tym folwarku. Komisya budżetowa nie wątpi, że Wydział krajowy do tego wezwania się zastosował, i że jedynie krótkość czasu stała na przeszkodzie, że zarządzone w roku 1894. środki nie mogły w tymże roku budżetowym wydać spodziewanych rezultatów.

4a. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dnublanach.

Wydatki rzeczywiste tej szkoły nieznacznie tylko bo o 347 zł. różnią się od preliminarza i to na korzyść budżetu. Dochody były o 333 zł. większe od preliminowanych a to wskutek większych wpływów, tytułem opłat od uczniów i wpływów „rozmaitych“ niepreliminowanych. Z powodu powyżej wykazanych mniejszych wydatków i większych dochodów, fundusz krajowy pokrył niedobór w kwocie o 680 zł. mniejszej niż preliminowano.

4 b. Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Budżet gorzelnicy przyjmując kampanię 6-miesięczną prelimitował wydatki na kwotę 10.260 zł., a dochody na kwotę 9558 zł., a fundusz krajowy miał pokryć niedobór w kwocie 702 zł. W rzeczywistości zaś kampania trwała tylko 2 $\frac{1}{2}$ miesiąca, wydatki wynosiły tylko 4557 zł., lecz dochody były stosunkowo jeszcze mniejsze bo wynosiły tylko 2462 zł., tak że fundusz krajowy musiał z tytułu pokrycia niedoboru wydać 2095 zł., to jest o 1393 zł. więcej niż prelimitowano.

4 c. Stacja kontrolna i doświadczalna w Dublanach.

Wyniki tej stacji nie różnią się w niczem od prelimitarza, Wprawdzie na urządzenie i utrzymanie tej stacji wydano więcej niż prelimitowano o 2000 zł., lecz całą tę nadwyżkę wydatków pokryto z nieprelimitowanej subwencji państwowej w nieprelimitowanej kwocie 2000 zł.

5 a. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Na potrzeby tej szkoły prelimitowano kwotę 52.425 zł. w wydatkach zwyczajnych i 36.362 zł. w nadzwyczajnych. Rzeczywiste wyniki wykazują: 55.714 zł. zwyczajnych i 36.745 nadzwyczajnych. Znaczniejsze przekroczenia wykazują dwie rubryki, a mianowicie rubr. I. „płace nauczycieli“; rubr. III. „koszta administracyjne“. W rubr. I. przekroczone prelimitowaną kwotę o 1.465 zł., a to z powodu udzielenia z tej rubryki zaliczek zwrotnych, których z końcem roku zostało niespłaconych 846 zł. i z powodu udzielonego wynagrodzenia za zastępstwo dyrektora i jednego profesora w czasie ich słabości. W rubr. III. przekroczone głównie pozycje przeznaczone na „opał“, „oświetlenie“ i „utrzymanie budynków i ogrodzeń“, które to przekroczenia należyćie w przedłożeniu Wydziału krajowego są uzasadnione. Przeznaczony w wydatkach nadzwyczajnych r. 1894. kredyt na budowę nowego gmachu, wzięto w rozchód w tej samej wysokości, a resztę kosztów budowy przeniesiono do rachunku r. 1895., w którym to roku rachunek budowy ostatecznie zamkniętym zostanie.

W dziale dochodów tej szkoły zaznaczyć wypada większą o 1.000 zł. subwencję ze skarbu państwa, mniejsze o 1148 zł. wpływy tytułem opłat od uczniów i rozmaite nieprelimitowane dochody w kwocie 820 zł. tytułem zwrotu zaliczek z lat ubiegłych. Dochód ten służy na pokrycie wykazanego powyżej nieprelimitowanego wydatku tytułem udzielonych zaliczek. Fundusz krajowy pokrył niedobór tej szkoły, wraz z kosztami budowy w kwocie 46.438 zł. o 2.676 zł. więcej niż z tego tytułu prelimitowano.

5 b. Folwark w Czernichowie.

Odmienne od rezultatów lat poprzednich są wyniki roku budżetowego 1894. znacznie lepsze. Budżet prelimitował wydatki w kwocie 8.418 zł., a dochody w kwocie 8570 zł., tak że do funduszu krajowego miała wpłynąć nadwyżka dochodów w nieznacznej kwocie 152 zł. Rzeczywiste wyniki wykazują wydatki 8.635 zł., dochody 8.633 zł., a fundusz krajowy pokrył nadwyżkę wydatków w kwocie 2 zł. Ostateczny rezultat więc różni się od prelimitarza o 154 zł.

6. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

7. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

8. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

9. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

10. Krajowa szkoła uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku.

We wszystkich tych szkołach rzeczywiste wyniki nieznacznie tylko różnią się od prelimitowanych wydatków, a wszystkie te różnice wypadły na korzyść budżetu. Tytułem dotacji wypłacił fundusz krajowy: szkole w Horodence 10.378 zł. zamiast prelimitowanych 10986 zł., szkole w Jagielnicy 6.531 zł. zamiast prelimitowanych 9.446 zł., szkole w Kobiernicach 8.825 zł. zamiast prelimitowanych 9.248 zł., szkole w Tarnowie 6.364 zł. zamiast prelimitowanych 7.525 zł., a szkole w Gródku 1.929 zł. zamiast prelimitowanych 2.050 zł.

W dziale wydatków szkoły ogrodniczej w Tarnowie napotykaemy wprawdzie wydatek niepreliminowany 16.812 zł. na „budowę nowego budynku szkolnego“. Wydatek ten jednak ma pokrycie w kwocie 15.000 zł. a mianowicie: w kredycie 10.000 zł. przyznany przez Wys. Sejm w budżecie na r. 1892., a przeniesionym na r. 1894. w przyznanych subwencyach rządowych w latach 1892 (2.000 zł.), 1893. (3.000 zł.) przeniesionych również na rachunek r. 1894. Resztę w kwocie 1.812 zł. pokrył fundusz krajowy jako wydatek nadzwyczajny.

11. Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu we Lwowie.

Ruch w magazynie od spodziewanego znacznie mniejszy i gorsza od spodziewanej konjunktura handlowa spowodowały mniejsze od preliminowanych wydatki i mniejsze od przewidywanych dochody. Podczas jednak gdy wydatki z tych powodów były mniejsze o 529 zł. w zwyczajnych i o 612 zł. w nadzwyczajnych, okazały się rzeczywiste dochody mniejsze o 6.844 zł. Ta nierównomierność ma uzasadnienie w tej okoliczności, że w dziale wydatków figurują „koszta zarządu“ ze znaczną stosunkowo kwotą 8.923 zł., który to wydatek czyniony jest bez względu na rzeczywisty ruch i obroty w składzie i w magazynach. Przytoczone powyżej cyfry wykazują wynik kasowy niekorzystny o 5.703 zł. Jeżeli jednak uwzględnimy należności czynne i bierne z roku budżetowego, rachunek przedstawi się jak następuje: oprócz wydatków rzeczywistych pozostały jeszcze z roku budżetowego należności bierne do zapłacenia 402 zł., zaś w sumie wydatków rzeczywistych mieszczą się zapłacone dawniejsze należności bierne w kwocie 443 zł. Oprócz rzeczywistych dochodów pozostały z roku budżetowego należności czynne 3.310 zł., zaś w sumie dochodów rzeczywistych mieszczą się zapłacone należności czynne pozostałe z lat dawniejszych w kwocie 1.995 zł. Z zestawienia tych cyfr otrzymamy kwotę 4.348 zł., o którą wynik rzeczywisty jest właściwie niekorzystniejszy od budżetu.

12. Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Tak samo jak we Lwowie nie było na składzie w Krakowie, ani preliminowanej ilości zboża, ani spirytusu. Wydatki były wprawdzie z tego powodu mniejsze od preliminowanych o 4.389 zł., dochody jednak z tego samego powodu były mniejsze od preliminowanych o 7.605 zł. I tu także przyczyna tej nierównomierności leży w „kosztach zarządu“, które w stosunku do małych obrotów są nieco za wygórowane, stanowią bowiem w Krakowie 55.50% a we Lwowie nawet 118% brutto dochodów. Przytoczone powyżej cyfry wykazują kasowy wynik niekorzystny o 3.216 zł. Jeżeli jednak uwzględnimy należności czynne i bierne z roku budżetowego, rachunek przedstawi się jak następuje: W kwocie rzeczywistych wydatków mieści się zapłacona należność bierna z lat poprzednich w kwocie 30 zł. Oprócz rzeczywistych wpływów pozostały jeszcze należności czynne z roku budżetowego w kwocie 3.314 zł., zaś w sumie dochodów mieszczą się zapłacone należności czynne z lat ubiegłych w kwocie 3.183 zł. Z zestawienia tych cyfr otrzymamy kwotę 3.055 zł. o którą wynik rzeczywisty jest niekorzystniejszy od budżetu.

Przechodzimy do drugiej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięć rachunkowych *Funduszków ze skarbu krajowego dotowanych*.

1. Fundusz szkolny krajowy.

W y d a t k i.

Preliminarz wydatków funduszu szkolnego krajowego obejmuje dwa działy: A. „zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych“ i B. Wydatki własne funduszu szkolnego krajowego.

Na zasiłki dla funduszków szkolnych okręgowych preliminował budżet w 8 rubrykach działu A. jako wydatki zwyczajne kwotę 1,218.995 zł., w rubr. IX. zaś jako wydatek nadzwyczajny kwotę 40.000 zł. Zamknięcie rachunków zaś wykazuje ogół rzeczywistych wydatków zwyczajnych w kwocie 1,183.953 zł., nadzwyczajnych 201.559 zł.

Z porównania preliminarza z rzeczywistym wynikiem okazuje się, że w dziale wydatków zwyczajnych wydano mniej niż preliniowano o 35.042 zł., natomiast przekroczonego preliminarz w wydatkach nadzwyczajnych o 161.559 zł. Mniejsze niż preliniowano wydatki w tym dziale odnoszą się do rubryk I. VII. i VIII. W rubr. I. poz. I, preliniowano na pokrycie niedoboru funduszków szkolnych okręgowych z powodu płac nauczycieli kwotę 705.490 zł., wydano zaś tylko 690.224 zł. czyli mniej o 15.266 zł., częścią z powodu niepobrania całej asygnowanej należności zasiłku, głównie zaś z powodu zastrzeżenia kwoty 12.431 zł., jako zasiłku dla krakowskiego funduszu szkolnego okręgowego. Przy tej sposobności Komisya budżetowa zaznacza, że kwoty w tym dziale w wydatkach zwyczajnych dla krakowskiego funduszu szkolnego okręgowego preliniowane, nie zostały z tych rubryk wypłacone, że natomiast temu funduszowi okręgowemu udzielono z rubr. IX. tytułem zaliczki kwotę 47.810 zł., co w części także przyczyniło się do znacznego przekroczenia tej IX. rubryki, o czem poniżej jeszcze będzie mowa. Ten sposób zarachowywania funduszków danych przez fundusz szkolny krajowy, krakowskiemu funduszowi okręgowemu, powtarza się już od kilku lat, a to z powodu że stosunek funduszu szkolnego krajowego do krakowskiego funduszu okręgowego jeszcze w roku budżetowym ostatecznie uregulowanym nie został. Na utrzymanie szkół nowych dnia 1. września 1893 w życie wprowadzonych, wydano tylko 706 zł. zamiast preliniowanych 11.500 zł., a to po części dla tego, że nowoorganizowane szkoły dla braku nauczycieli nie weszły w życie, po części zaś dla tego, że dla niektórych nowopowstałych szkół, Rady szkolne okręgowe pokryły wydatki nadwyżkami dochodów miejscowych funduszków szkolnych. W rubr. VIII. wydano na płace nauczycieli nadetatowych mniej niż preliniowano o 8.720 zł., a to z powodu omówionego powyżej sposobu zarachowywania kwot udzielonych krakowskiemu funduszowi okręgowemu.

Jako wydatek nadzwyczajny preliniował budżet w rubr. IX. tego działu kwotę 40.000 zł. na zaliczki zwrotne dla funduszków szkolnych okręgowych. W rzeczywistości zaś fundusz szkolny krajowy wydał z tego tytułu 201.559 zł. czyli więcej o 161.559 zł., ponieważ prestacje szkolne na utrzymanie nauczycieli wpływały z powodu klęsk elementarnych nieregularnie, musiano funduszom szkolnym okręgowym udzielić znaczniejszych zaliczek. Część tego przekroczenia spowodowaną została zaliczką udzieloną funduszowi okręgowemu krakowskiemu o czem powyżej była mowa, a do wysokości 31.500 zł. ma to przekroczenie pokrycie w znaczniejszych niż preliniowano wpływach, tytułem zwrotu zaliczek udzielonych Radom szkolnym okręgowym, jak to wykazuje rubr. VII. poz. 19. dochodów funduszu szkolnego krajowego. Rachunek tych zaliczek przedstawia się jak następuje: Z końcem r. 1893 wynosiły one 188.304 zł., w ciągu r. 1894. udzielono takich zaliczek 201.559 zł., spłacono zaś 71.501 zł., tak że z końcem r. 1894. zaliczki te wynosiły 318.362 zł. W tej sumie mieści się kwota 93.332 zł. dana do końca r. 1894. tytułem zaliczki krakowskiemu funduszowi okręgowemu. W dziale B. preliniowano na własne wydatki funduszu szkolnego krajowego ogółem 188.459 zł., wydano zaś kwotę 213.057 zł., czyli więcej o 24.598 zł., a to przeważnie z powodu większych niż preliniowano wydatków na substytucje i na zapomogi i remuneracye. Przekroczenia te powstały wskutek powołania większej liczby nauczycieli na kursa wydziałowe do Lwowa, Krakowa i Jarosławia. W miejsce tych nauczycieli musiano przyjąć zastępców, a im samym udzielać zasiłków.

D o c h o d y.

Dochody własne funduszu szkolnego krajowego preliniowane na kwotę 199.670 zł. wynosiły w rzeczywistości 243.552 zł. czyli więcej o 43.882 zł. Większe niż preliniowano wpływy wykazuje głównie rubr. VII. „rozmaite dochody“. Powyżej już mówiliśmy o większych niż preliniowano dochodach tytułem zwrotu zaliczek udzielonych funduszom szkolnym okręgowym, wynosiły one 71.501 zł. zamiast preliniowanych 40.000 zł. i w części pokryły nadwyżkę wydatków wykazaną powyżej tytułem zaliczek udzielonych funduszom szkolnym okręgowym. Większe od preliniowanych dochody wykazują również zwroty zaoszczędzeń w zasiłkach danych funduszom szkolnym okręgowym w latach od 1874 do 1894, zamiast 40.000 zł. wynosiły one 49.133 zł. Kwota tych do zwrotu przypadających zasiłków wynosiła z końcem r. 1893 226.772 zł. w ciągu roku 1894 spłacono 49.133 zł. odpisano 41.098 zł. udzielono zaś nowych 151.782 zł. tak, że z końcem r. 1894 stan tych zasiłków wynosił 288.322 zł. Tak ta należność z funduszków szkolnych okręgowych jak i wykazana powyżej należność tytułem udzielonych zaliczek w kwocie 225.030 zł. zostaną w r. 1895 odpisane z powodu zniesienia funduszków szkol-

nych okręgowych na mocy §. 23 i 24 ustawy krajowej z dnia 24. kwietnia 1894. Na pokrycie tych pretensyi funduszu szkolnego krajowego postużą wykazane w zamknięciach rachunków funduszy szkolnych okręgowych zapasy kasowe w gotówce 58.363 zł. i należności czynne z potrąceniem należności biernych 459.362 zł. razem więc 512.725 zł. W porównaniu z wykazaną powyżej należnością funduszu szkolnego krajowego okazuje się niedobór 627 zł. Tytułem zwrotu zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne prelinowano wpływy w kwocie 15.000 zł. wpłynęło zaś z tego tytułu tylko 5.278 zł. po części z powodu, że niektóre gminy przypadających rat spłacać nie mogły, przeważnie zaś dla tego, że wiele spłaconych zaliczek na budynki szkolne pobrały urzędy podatkowe mylnie do funduszu pożyczkowego na budowę szkół, a przeprowadzenie kasowe uskuteczniiono dopiero w r. 1895. Zaległości z tytułu tych zaliczek wynoszą z końcem r. 1894 kwotę 51.720 zł. W r. 1894 z powodu utworzenia osobnego funduszu pożyczkowego na budynki szkolne, fundusz szkolny krajowy takich zaliczek już nie udzielał.

Wydatki funduszu szkolnego krajowego wynosiły	1,858.170 zł.
Dochody własne	243 552 „
Niedobór w kwocie	1,614.618 zł.

pokrył fundusz krajowy. A gdy na ten cel budżet prelinował kwotę 1.474.481 zł., przeto z tego tytułu fundusz krajowy wydał więcej niż prelinowano o 140.137 zł.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Wymogi tego funduszu wynosiły w roku 1894 kwotę 219.553 zł. Dochody własne tylko 103 524 zł., rzeczywista tedy nadwyżka wydatków wynosiła tylko 116.028 zł., a gdy rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru budżetowego funduszu emerytalnego otrzymała od funduszu krajowego zasiłek w kwocie 121.398 zł., przeto pozostała z końcem r. 1894 reszta nieużytego zasiłku w kwocie 5.370 zł., która w r. 1895 wpłynęła do funduszu krajowego, jako zwrot zasiłku tak samo, jak w r. 1894 wpłynęła do funduszu krajowego reszta nieużytego zasiłku w r. 1893 w kwocie 23.883 zł.

Majątek zarodowy tego funduszu wynosił z końcem r. 1894 kwotę 33.548 zł. a to w 4% listach towarzystwa kredytowego na 33.500 zł. i w książce kasy oszczędnej 48 zł. 3 ct.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

W y d a t k i.

Na potrzeby obu oddziałów tego szpitala prelinował budżet kwotę 217.150 zł. wydano zaś rzeczywiście tylko 214.289 zł. czyli mniej o 2.861 zł. Oprócz rubr. II. kosztów utrzymania osób nieetatowych z przekroczeniem 1.505 zł. i rubr. XI. utrzymanie budynków z przekroczeniem 595 zł., wszystkie pozostałe rubryki wykazują mniej lub więcej znaczne zaoszczędzenie, a to przeważnie z powodu mniejszej ilości dni leczenia. W roku 1893 było dni leczenia 254.471, a rok 1894 wykazuje takich dni tylko 247.817 czyli mniej o 6.654 dni. Wykazane powyżej przekroczenie w rubr. II. odnosi się do służby oddziałowej, której, zamiast prelinowanych 54 osób, utrzymywano 60 osób, ponieważ chorych II klasy, dla których obsługi przeznacza się stosunkowo więcej dozorców, było w roku budżetowym więcej, aniżeli w latach dawniejszych.

D o c h o d y.

Dochody własne szpitala prelinowane na 218.784 zł. dały w rzeczywistości 227.004 zł. czyli więcej o 8.220 zł., głównie z powodu znaczniejszych wpływów tytułem zwrotu kosztów leczenia ubogich chorych i większych zwrotów tych kosztów od płacących za siebie, z funduszy obcokrajowych i innych publicznych.

Mniejsze od prelinowanych wydatki o 2.861 zł. i większe od prelinowanych dochody o 8.220 zł. wzmogły prelinowaną nadwyżkę dochodów 1.634 zł. do kwoty 12,715 zł. Nadwyżka ta jednak nie wylęgnęła wprost do funduszu krajowego, lecz spowodowała mniejszy wydatek z funduszu krajowego na pokrycie przyznanego nadzwyczaj-

czajnego kredytu na budowę zakładu położnic i na zakupno i adaptację realności Szimserowej w ogólnej kwocie 101.000 zł. tak że na całkowite pokrycie tego nadzwyczajnego kredytu fundusz krajowy zamiast prelimitowanych 99 366 zł. wydał tylko 88.285 zł.

Fundusz podrzutek w Lwowie.

Fundusz ten nie posiada żadnego majątku ani dochodów własnych. Wszystkie jego potrzeby pokrywa fundusz krajowy. Wydatki na opędzenie tych potrzeb prelimitowane na kwotę 5.890 zł. wynosiły tylko 5.816 zł. i taką też kwotę pobrano z funduszu krajowego tytułem dotacyi.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

W y d a t k i.

Wydatki tego zakładu prelimitowane na kwotę 189.098 zł. wynosiły w rzeczywistości 192.111 zł. czyli więcej o 3.013 zł., a jeżeli uwzględnimy że z rubr. I. udzielono zaliczek na płace, których z końcem roku zostało niespłaconych 1.805 zł. przyjdziemy do rezultatu, że właściwe przekroczenie w dziale wydatków wynosi tylko 1.208 zł. a to przeważnie wskutek większych niż prelimitowano wymogów rubr. XIII. „rozmaite” na które prelimitowano 2.690 zł. a wydano 3.967 zł.

D o c h o d y.

Dochody własne zakładu kulparkowskiego prelimitowane były na kwotę 197.490 zł. W rzeczywistości zaś dały one 220.710 zł. czyli więcej o 23.220 zł. głównie z powodu większych wpływów tytułem zwrotu kosztów leczenia tak od funduszu krajowego jak i od płacących za siebie i od funduszy obcokrajowych i innych publicznych. Nieprelimitowane dochody tytułem zwrotu zaliczek udzielonych na płace z lat ubiegłych w kwocie 1.332 zł. służyły na częściowe pokrycie nieprelimitowanego wydatku na takie zaliczki w rubr. I. wydatków w kwocie 1.805 zł. zarachowane. Według preliminarza miała wpłynąć do funduszu krajowego nadwyżka dochodów w kwocie 8.392 zł. Gdy jednak wydatki były od prelimitowanych większe o 3.013 zł. a dochody zaś większe o 23.220 zł., okazała się nadwyżka dochodów w kwocie 28.599 zł., która wpłynęła do funduszu krajowego w kwocie o 20.207 zł. większej niż w budżecie prelimitowano.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Na wszystkie cztery oddziały tego szpitala prelimitował budżet wydatki zwyczajne 198.478 zł. nadzwyczajne 6.583 zł. razem 205.061 zł. Dochody wraz z dotacją 4.032 zł. dla jednego oddziału miały wynosić 208.651 zł., a nadwyżka dochodów w kwocie 3.590 zł. miała wpłynąć do funduszu krajowego. Zamknięcie rachunków wykazuje rzeczywiste wyniki następujące: wydatki zwyczajne 200.161 zł. nadzwyczajne 6.567 zł. razem 206.728 zł., dochody bez dotacyi 237.790 zł. a nadwyżka dochodów w kwocie, 31.062 zł. Z porównania tych cyfr okazuje się ogólny wynik od budżetu korzystniejszy o 31.504 zł. Jeżeli się jednak zważy, że tytułem zwrotu kosztów leczenia ubogich chorych szpital pobrał od funduszu krajowego więcej niż prelimitowano o 24.936 zł., okaże się że właściwy wynik korzystniejszy redukuje się do kwoty 6.126 zł. Różnice w poszczególnych rubrykach i pozycjach tak działu wydatków jak i działu dochodów są w zamknięciu rachunków dostatecznie uzasadnione i ze strony Komisji budżetowej dalszego wyjaśnienia nie wymagają.

7. Fundusz policyi krajowej.

Wydatki tego funduszu preliminowane na 2805 zł. wynosiły w rzeczywistości 3161 zł. z powodu pokrycia z tego funduszu kosztów prac przygotowawczych dla urzędzi się mających w kraju kolonii poprawczych. Dochody preliminowane na 5475 zł. dały 5496 zł. a do funduszu krajowego wpłynęła nadwyżka dochodów w kwocie 2335 zł. więcej od preliminarza o 335 zł.

8. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1883.

Wydatki tego funduszu obliczone w preliminarzu na 224.910 zł. wynosiły tylko 211.664 zł. ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye i nie wszystkie płatne kupony zgłoszone zostały do wypłaty. Fundusz ten nie posiada własnego majątku, lecz fundusz krajowy pokrywa wszystkie wymogi, to też z tego tytułu fundusz krajowy wydał o 13.246 zł. mniej niż preliminowano.

9. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1884.

10. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1885.

11. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1888.

Wszystkie te pożyczki zostały w roku 1894 wypowiedziane i w miarę zgłoszenia obligacyi wypłacone.

Na pokrycie tych wydatków miał Wydział krajowy do dyspozycyi kredyty uchwalone na częściowe umorzenie i opłatę procentów od pożyczek z roku 1884 i 1888 i kredyt przyznany na spłatę długów dawniejszych. Na rachunek pożyczki z roku 1884 wydano w roku budżetowym 874.880 zł. a z końcem roku 1894 zostało do spłacenia za obligacye 41.300 zł., za kupony 135 zł. Na rachunek pożyczki z roku 1885 wydano 54.941 zł., a do spłacenia zostało: za obligacye 16.300 zł., za kupony 337 zł. Na rachunek pożyczki z roku 1888 wydano 427.743 zł. a zostało do spłacenia: za obligacye 2.300 zł., za kupony 29 zł.

12. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1891.

Na wymogi tego funduszu wydano w roku budżetowym 79.055 zł. zamiast preliminowanych 81.000 zł. ponieważ niewszystkie wylosowane obligacye i płatne kupony zostały do spłaty zgłoszone. Fundusz krajowy, który pokrywa wszystkie wydatki tego funduszu wydał z tego tytułu mniej niż preliminowano o 1.945 zł.

13. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.

Wydatki tego funduszu wynosiły 1,333.632 zł. zamiast preliminowanych 1,366.907 zł. z tego też powodu fundusz krajowy, który wszystkie te wydatki pokrywa wydał z tego tytułu mniej niż preliminowano o 33.275 zł.

Przechodzimy do trzeciej części naszego zadania, to jest do zdania sprawy z zamknięć rachunkowych *Funduszków samoistnych, niedotowanych, budżetem objętych.*

Fundusz kultury krajowej.

Fundusz stanowy sierociński.

Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wszystkie te fundusze w ostatecznych swoich wynikach z roku budżetowego nieznacznie tylko wykazują różnice między preliminarzem a zamknięciem rachunków i nie wymagają szczegółowego omówienia. Nadwyżki dochodów czyli pozostałości kasowe użyte zostały w myśl istniejących przepisów i uchwał sejmowych.

Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Jak wiadomo pożyczka ta ani skonwertowana, ani przed czasem oznaczonym w planie amortyzacyjnym spłaconą być nie może. Spłata tej pożyczki odbywa się na podstawie losowania. Na tę częściową spłatę, na opłatę kuponów i koszta administracyjne prelimitował budżet ogółem 52.497 zł. Rzeczywiście zaś wypłacono z tego tytułu kwotę 55.995 zł. czyli więcej o 3.498 zł. ponieważ zrealizowano także obligacje dawniej wylosowane. Z końcem roku 1894 pozostały jeszcze do spłacenia obligacje w kwocie 266.200 zł.

Fundusz podrzutek w Krakowie.

Fundusz ten ma własny majątek i z jego dochodów opędza potrzeby swoje. Na jedną tylko pozycję fundusz krajowy daje subwencję a mianowicie na zapomogi dla położnic opuszczających z dziećmi bezpłatny oddział położnic. Na te wydatki prelimitował budżet dotację 3.100 zł. w rzeczywistości zaś wydatki te wynosiły w roku budżetowym 3.306 zł. i tyle też wynosiła dotacja funduszu krajowego. Inne potrzeby pokrył fundusz podrzutek z własnych dochodów a pozostałą resztę w kwocie 352 zł. wcielono do majątku zarodowego tego funduszu.

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Dochody z dotacji krajowej, ze zwrotu pożyczek udzielonych powiatom i z odsetków wynosiły 59.744 zł. a gdy do tego dodamy pozostałość kasową z końcem roku 1893 w kwocie 5.506 zł. w gotówce i 18.723 zł. na lokacji w rachunku bieżącym banku krajowego otrzymamy ogólną kwotę 83.973 zł. którą w roku budżetowym fundusz ten rozporządził. W ciągu roku udzielono nowych pożyczek powiatom na ogólną kwotę 78.300 zł. przeto pozostała z końcem roku 1894 kwota 5.673 zł. a mianowicie 610 zł. w gotówce a 5.063 zł. na lokacji.

Z końcem roku 1894 wynosił stan majątku tego funduszu 255.363 zł a w porównaniu z takim stanem z końcem roku 1893 okazuje się przyrost majątku o 20.672 zł. który powstał z dotacji krajowej 20.000 zł. i z odsetków w kwocie 672 zł.

Fundusze krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

W roku 1893 było takich przedsiębiorstw 11, w ciągu roku 1894 przybyło nowych 5. W 15-u przedsiębiorstwach roboty w roku 1894 były w pełnym toku. Jedno tylko przedsiębiorstwo nie rozpoczęło było robót w tym roku, a mianowicie przedsiębiorstwo na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Stryja. Fundusz ten figuruje w zamknięciu rachunków, ponieważ w roku 1894 pobrał jedną ratę z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 2.684 zł. Wykazane w zeszłorocznym sprawozdaniu jako nieczynne przedsiębiorstwo na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy rozpoczęło roboty w roku 1894.

Wszystkie czynne przedsiębiorstwa pokrywały wydatki swoje wpływami i dochodami z tytułu datków konkurencyjnych z funduszu krajowego, lub też z państwowego funduszu melioracyjnego. Datki konkurencyjne od stron interesowanych wykazują tylko następujące fundusze: Fundusz regulacji rzeki Trześniówki w kwocie 12.355 zł. fundusz regulacji potoku Krzemienicy i Babulówki w kwocie 46.500 zł. i fundusz regulacji rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca w kwocie 10.900 zł. Wszystkie fundusze regulacyjne posiadają mniej lub więcej znaczny stan czynny, a pozostałości kasowe lokowane są razem z funduszem krajowym w banku krajowym na 3% rachunku bieżącym.

Zdawssy w powyższy sposób sprawę z przekazanego jej zamknięcia rachunków i opierając się na wywodach i uwagach w niniejszem sprawozdaniu zawartych, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Uchwała pierwsza.

Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutorium z rachunków funduszu krajowego, funduszy dotowanych ze skarbu krajowego i funduszy samoistnych budżetem objętych, złożonych za rok budżetowy 1894.

Uchwała druga.

Powyższe absolutorium udzielone Wydziałowi krajowemu obejmuje także absolutorium dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego.

Uchwała trzecia.

Pozostałość z rachunków roku 1894 w sprawdzonej wysokości 335.941 zł. przenosi się na rok 1896 i wstawia do budżetu roku 1896 jako pozycję I. dochodów.

We Lwowie d. 10. stycznia 1896.

Przewodniczący :

Dunajewski.

Sprawozdawca :

Goldman.